

Kristus – Miera Kēniņš nāk

Atlicis pavisam maz! Rīt
iedegsim Adventa vainagā
ceturto sveci un vakarā ar
Ganiņu Svēto Misi sāksim
Kristus dzimšanas svētku
svinības, pieminot un
priecājoties par to, ka Dievs
nokāpa pie mums virs zemes.
Gaidot svētkus, piedāvājam
rakstu no Rīgas Svētā Jēkaba
katedrāles Vēstnesīša.

24.12.2023

Mēs visi savās sirdīs vēlamies, lai Ziemassvētki nestu mums mieru un prieku, ļautu piedzīvot Dieva labestību un pildītu mūs ar jaunu spēku. Lai labāk izprastu Jēzus dzimšanas nozīmi, īsi jāatceras šo svētku vēsturiskā izcelsme. Baznīcas liturģiskā gada cikls sākumā taču attīstījās ne ar Kristus dzimšanu, bet drīzāk no ticības augšāmcelšanai. Tāpēc kristietības vissenākie svētki nav Ziemassvētki, bet Lieldienas: Kristus augšāmcelšanās ir kristīgās ticības pamatā; tie ir Evaņģēlija sludināšanas pamatā un dzemdē Baznīcu. Tāpēc būt par kristieti nozīmē dzīvot Lieldienu gaisotnē, saistīties ar dinamismu, kas nāk no kristības, kas nes nāvi grēkam, lai dzīvotu ar Dievu (sal. Rom 6, 4). Pirmais, kas skaidri apliecināja, ka Jēzus piedzima 25. decembrī, bija Hipolīts no Romas savā komentārā par pravieša Daniēla grāmatu, kas sarakstīts ap 204. gadu. Bez tam kāds eksegēts norāda, ka šajā dienā

svinēja Jeruzalemes svētnīcas
veltīšanās dienu, kuru iedibināja
Jūda Makabejs 164. gadā pirms
Kristus. Datumu sakritība nozīmēja,
ka, parādoties Jēzum kā Dieva
gaismai naktī, patiesi īstenojās Dieva
atnākšana uz šo zemi, svētnīcas
konsekrācija. Kristietības ietvaros
Ziemassvētki galīgo veidolu ieguva 4.
gadsimtā, kad tie aizvietoja romiešu
„neuzvaramās saules” svētkus.
Kristus dzimšana bija īstas gaismas
uzvara pār ļaunuma un grēka tumsu.
Tomēr īpaša garīgā gaisotne ap
Ziemassvētkiem attīstījās viduslaikos,
pateicoties sv. Franciskam no Asīzes,
kurš dzīvoja dziļā mīlestībā ar Jēzu
kā cilvēku, kā arī ar Dievu, kurš ir ar
mums. Viņa pirmais biogrāfs Toms
no Celano „Vita Seconda” apraksta,
ka sv. Francisks „pāri visiem citiem
svētkiem ar neaprakstāmu vērību
svinēja Bērna Jēzus dzimšanu un par
svētku svētkiem sauca dienu, kurā
Dievs “kļuvis par bērniņu, zīda
cilvēka krūti” (Fonti Francescane, No.

199, p. 492). No šīs godbijības pret Iemiesošanās noslēpumu izrietēja Ziemassvētku svinēšanas tradīcija Grečijā (Greccio).

Droši vien sv. Francisku uz šo svinēšanu iedvesmoja viņa svētceļojums uz Svēto zemi un silītes atveidojums Romas sv. Marijas Madžores bazilikā. Francisku virzīja vēlme konkrēti piedzīvot Jēzus dzimšanas pazemību un izcilību, kā arī nodot katram savu prieku. Toms no Celano dzīvi un aizkustinoši apraksta Betlēmes nakti Grečijā, kas sekmēja šīs skaistās Ziemassvētku tradīcijas – dzimšanas atveida – izplatīšanos, jau sākot no 1223. gada. Grečijas nakts uzsvērusi šo svētku skaistumu un mācījusi Dieva tautai Jēzus dzimšanas vēsti. Ar to kristīgā ticība guvusi jaunu aspektu. Lieldienas bija pievērsušas vērību Dieva spēkam, pārvarot nāvi, ievadot jaunu dzīvi un mācot cerēt uz nākošo pasauli. Ar sv. Francisku un Betlēmes

atveidu parādīta Dieva neaizsargātā mīlestība, Viņa pazemība un labestība, kas atklāta Vārda iemiesošanā, lai mācītu cilvēkam, kā no jauna dzīvot un mīlēt. Celano apraksta, ka Ziemassvētku naktī Franciskam bija neparasts redzējums. Viņš redzēja bērniņu, mierīgi guļošu silītē; bērns piecēlās, jo tuvojās Francisks. Un viņš piebilst: „Šis redzējums neatšķīrās no reālās dzīves, jo, pateicoties žēlastību darbībai caur savu svēto kalpu Francisku, Bērns Jēzus piecēlās daudzu cilvēku sirdīs, tajos, kas viņu bija aizmirsuši, un tas dziļi iespiedās viņa mīlestības atmiņā” (Vita Prima, op. cit. n. 86, p. 307). Šie vārdi ļoti labi apraksta, kā Franciska dzīvā ticība un mīlestība uz Kristus cilvēcību izvērsās Ziemassvētkos: atklājumā, ka Dievs atklājas Bērniņā Jēzū. Pateicoties sv. Franciskam, kristieši spējuši uztvert, ka Ziemassvētkos Dievs patiesi kļuvis Emanuēls-Dievs ar mums un no Viņa

mūs nevar šķirt nekāds šķērslis vai distance. Šajā Bērnā Dievs tuvojies katram no mums tik cieši, ka varam ar palāvību Viņu uzrunāt un veidot, uzturēt ar Viņu uzticības un sirsnības pilnas attiecības kā ar jaundzimušo.

Kā Bērns viņš norāda, kā varam atrast Dievu un piedzīvot Viņa klātbūtni. Ziemassvētku gaismā varam izprast Jēzus vārdus: „Ja jūs nekļūsiet kā bērni, jūs debesu valstībā neieiesiet” (Mt 18, 3). Kas nav izpratis Ziemassvētku noslēpumu, tas nav izpratis to, kas ir izšķirošs kristīgajā dzīvē. Kas ar bērna sirdi nepieņem Jēzu, tas nevar ienākt debesu valstībā. To Francisks vēlējās atgādināt kristiešiem visos laikos.

*Rīgas Svētās Jēkaba katedrāles
Vēstnesītis, Nr. 17 (432) 2023. gada
10. decembris*

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/lv-lv/article/kristus-
miera-kenins-nak/](https://dev.opusdei.org/lv-lv/article/kristus-miera-kenins-nak/) (9.08.2025)